

Av. Sema ÖZCAN LL.M.

**4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA
KANUN ÇERÇEVESİNDE SORUŞTURMA USULÜ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HATLARIYLA MEMURLARIN VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI USULÜ

I. TARİHÇE.....	3
A. Tanzimat Öncesi Dönem.....	4
B. Tanzimat Sonrası Dönem	7
1. Memurin Muhakematı Nizamnamesi	10
2. Memurin Muhakemat-ı Hakkında Kanun-u Muvakkat	12
C. Cumhuriyet Dönemi	13
1. 1609 s. Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun.....	14
2. 3628 s. Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu.....	14
3. 4483 s. Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun	16
II. MEMUR VE KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASINA DAİR SİSTEMLER.....	19
A. Yargısal Güvence Sistemi.....	19
B. Yönetmel (İdari) Güvence Sistemi.....	20
1. Yargılama (Muhakeme) Sistemi.....	20

2. Soruşturma (Tahkik) Sistemi	21
3. İzin Sistemi	22
III. 4483 SAYILI KANUNUN AMACI.....	23
IV. 4483 SAYILI KANUNUN KAPSAMI.....	25
A. Kişi Bakımından Kapsam	25
1. Türk Anayasaları Bakımından Memur ve Kamu Görevlisi	26
2. 657 s. Devlet Memurları Kanunu Kapsamında Memur	32
3. 765 s. Türk Ceza Kanunu Bakımından Memur ve Kamu Görevlisi.....	33
4. 5237 s. Türk Ceza Kanunu Bakımından Memur ve Kamu Görevlisi.....	34
5. 4483 s. Kanun Kapsamının Kişi Bakımından İstisnaları	37
a. Cumhurbaşkanı	39
b. Bakanlar.....	40
c. Milletvekilleri.....	41
d. Yüksek Mahkemeler ile Başkan ve Üyeleri.....	41
i. Yargıtay Üyeleri.....	41
ii. Danıştay Üyeleri	42
e. Avukatlar	42
f. Noterler	44
g. Adli Kolluk Amirleri ve Memurları.....	45
h. Yükseköğretim Kanunu Kapsamındaki Görevliler.....	46
B. Konu Bakımından Kapsam	46
1. Görev Nedeniyle İşlenen Suç	47
2. 4483 s. Kanun Kapsamının Konu Bakımından İstisnaları.....	48
a. Görev Nedeni Dışında Bir Nedenle İşlenen Suç.....	50
b. Ağır Cezayı Gerektiren Suçüstü Hali	50
c. Adli Görevlerden Doğan Suçlar	51
d. Disiplin Suçları.....	52
e. İşkence ve Zor Kullanma Yetkisinde Sınırın Aşılması Halinde İşlenen Suçlar	53

f. Diğer Kanunlarda Yer Alan İstisnalar	53
i. Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar	53
ii. Seçim Suçları	53
iii. Mahkeme veya Cumhuriyet Savcısı Tarafından İstenen Bilgiyi Vermeme Suçu	54
iv. Çocuk Koruma Kanunu'nda (ÇKK)'da Yer Alan Görevler Hakkında Suçlar	55
v. Hâkim ve Savcıları Usulsüz Arama, Yakalama ve Sorgulama Fiilleri ile Hâkim ve Savcıları Kötüniyetli Olarak Şikâyet Etme	55
vi. Müfettiş ve Soruşturmacının (Muhakkık) İhbar Görevini Yerine Getirmemesi	56
vii. 3628 s. Kanunda Geçen Suçlar Hakkında Geçerli Olan Özel Soruşturma Usulü	58
viii. İcra ve İflas Kanunu (m. 357)	58
V. MEMURLAR VE KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASINA DAİR İLKELER	59
A. Hukuk Devleti İlkesi	59
B. Adil Yargılanma İlkesi	60
C. Maddi Gerçeğin Araştırılması İlkesi	61
D. Davasız Yargılama Olmaz İlkesi	62
E. Gizlilik İlkesi	63
F. Kovuşturma Mecburiyeti İlkesi	64

İKİNCİ BÖLÜM

4483 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE SORUŞTURMA USULÜ

I. ÖN İNCELEME VE EVRELERİ	67
A. Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler	69
B. Yetkili Makamların Suçtan Haberdar Edilmesi	74
C. Ön İnceleme	78

1. Ön İnceleme Emrinin Verilmesi ile Ön İncelemeyi Gerçekleştirecek Kişilerin Belirlenmesi.....	78
2. Ön İncelemeyi Gerçekleştirecek Olan Kişilerin Yetkileri	83
3. Ön İnceleme Raporu.....	85
D. Ön İnceleme Neticesinde Verilebilecek Kararlar ve Kapsamı	86
1. Soruşturmaya İzin Verilmesi Kararı	87
2. Soruşturma İzni Verilmemesi Kararı.....	89
E. Ön İnceleme Sonucunda Karar Verme Süresi.....	91
F. Ön İnceleme Sonucu Verilen Kararlara İtiraz.....	93
II. SORUŞTURMA VE YARGILAMA EVRESİ	98
A. Hazırlık Soruşturması.....	99
B. Yetkili ve Görevli Mahkeme.....	101
C. Haksız İsnatlarda Bulunanların Re'sen Soruşturulması.....	101
III. CEZA SORUŞTURMASI VEYA KOVUŞTURMASI NEDENİYLE GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA.....	102
A. Genel Olarak	103
B. Ceza Kovuşturması Sebebiyle Görevden Uzaklaştırma	104
C. Göreve Başlatmanın Gerekli Olduğu Durumlar.....	106
1. Haklarında Memurluktan Çıkarmadan Başka Bir Disiplin Cezası Verilenler	106
2. Yargılamanın Men'ine ya da Beraatine Karar Verilenler	106
3. Hükümden Önce Haklarındaki Kovuşturma Genel Af ile Kaldırılanlar.....	107
4. Memurluğa Engel Olmayacak Bir Ceza ile Hükümlü Olup Cezası Ertelenenler.....	108
SONUÇ	109
KAYNAKÇA.....	115